

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1389/2019
25.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиље АА из Но..., чији је пуномоћник Бранка Стојановић Шуњка, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Љубиша Добросављевић, адвокат из ..., ради деобе заједничке имовине, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2762/18 од 25.10.2018. године, у седници одржаној 25.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2762/18 од 25.10.2018. године, у делу у коме је преиначена пресуда Основног суда у Новом Саду П 8546/17 од 01.03.2018. године и обавезана тужилца да туженом накнади трошкове жалбеног поступка, тако што се одбија, као неоснована жалба туженог, потврђује пресуда Основног суда у Новом Саду П 8546/17 од 01.03.2018. године и одбија, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ, тужени да тужилци на име трошкова ревизијског поступка плати 99.600,00 динара динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 8546/2017 од 01.03.2018. године, ставом првим изреке делимично је усвојен захтев тужиље. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилца власник 1/2 непокретности: стана број ..., површине 81 м² (по уговору о купопродаји новоизграђене некретнине закљученим 15.08.2008. године између ВВ, као продавца и ББ, као купца овереног пред Општинским судом у Новом Саду под Ов1 .../..., површине 80,98 м²), на ... спрату вишеспратне зграде у ..., у Улици ... број ..., број посебног дела зграде ..., изграђене на парцели број .../... КО ..., уписан у лист непокретности број ..., и да је тужени дужан трпети да се тужилца укњижи као власник наведене непокретности са 1/2 дела у катастарским и другим јавним књигама на основу пресуде; гараже, која је у уговору о купопродаји некретнине од 30.08.2010. године закљученог између ДД, као продавца и ББ, као купца, овереног пред Основним судом у Новом Саду под ознаком Ов3 .../... означена као гаража број ..., трећа са десне и пета са леве стране, у дворишту стамбене зграде у ... у Улици ... број ..., изграђена на парцели број .../..., површине 15,30 м² КО ..., и да је тужени дужан да трапи да се тужилца укњижи, као власник наведене непокретности са 1/2 дела у катастарским и

другим јавним књигама, а на основу пресуде, када се за то стекну услови. Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужиља власник 1/2 дела покретних ствари ближе наведених у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, утврђено је да је тужиља власник новчаног износа од 12.504,13 евра и да тужиљи по основу заједнички стечене имовине припада новчани износ од 12.504,13 евра. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиљи исплати 12.504,13 евра, са каматом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена почев од дана пресуђења 01.03.2018. године до исплате, све у динарској противвредности по продајном курсу НБС на дан исплате, под претњом извршења. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев тужиље у делу којим је тужиља тражила да се утврди да је власник новчаног износа преко 12.504,13 евра, до тражених 34.937,155 евра и да тужиљи по основу заједнички стечене имовине припада новчани износ преко утврђеног износа од 12.504,13 евра, а до траженог износа од 34.937,155 евра, као и у делу којим је тужиља тражила да се обавезе тужени да јој исплати износ преко досуђеног износа од 12.504,13 евра, а до траженог износа од 34.937,150 евра, са траженом затезном каматом. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова поступка плати 371.480,00 динара, са законском затезном каматом од 27.06.2017. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2762/18 од 25.10.2018. године, ставом првим изреке, жалба је делимично усвојена, а делимично одбијена, тако што је првостепена пресуда преиначена и одбијен захтев тужиље за утврђење права својине преко 1/3 до 1/2 дела (за 1/6 дела) на стану број ..., површине 81 м², на ... спрату вишестамбене зграде у ..., у Улици .. број ..., изграђеној на кп. бр. .../... КО ..., уписан у лист непокретности број и у делу којим је тражено да се обавезе тужени да трпи укњижбу права својине тужиље на предметном стану преко 1/3 до 1/2 дела (за 1/6 дела) у јавној књизи; одбијен је захтев тужиље за утврђење својине преко 1/3 до 1/2 дела (за 1/6 дела) на гаражи број ... (трећој са десне стране и петој са леве стране) површине 15,30 м², која се налази у дворишту стамбене зграде у ..., у Улици ... број ..., саграђеној на кп. бр. .../... КО ..., и у делу којим је тражено да се обавезе тужени да трпи да се тужиља укњижи као власник наведене гараже преко 1/3 до 1/2 дела (за 1/6 дела) у јавној књизи, када се за то стекну услови; одбијен је захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је власник преко 1/3 дела до 1/2 дела (за 1/6 дела) покретних ствари ближе наведених у овом ставу изреке; одбијен је захтев тужиље у делу којим је тражила да се утврди да је власник новчаног износа преко износа од 8.336,08 евра до износа од 12.504,13 евра (односно износа од 4.168,05 евра) по основу заједнички стечене имовине и у делу којим је тражено да се обавезе тужени да јој исплати износ преко 8.336,08 евра до 12.504,13 евра (износ од 4.148,05 евра), са каматом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције увећане за 8% поена од 01.03.2018. године до исплате у динарској противвредности по продајном курсу НБС на дан исплате и обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова првостепеног поступка плати 247.653,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, а потврђена је првостепена пресуда у преосталом побијаном непреиначеном усвајајућем делу (став два, три, четири и пет изреке). Ставом четвртим изреке обавезана је тужиља да туженом на име трошкова жалбеног поступка плати 28.200,00 динара.

Против првостепене пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 87/18), и утврдио да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су живеле у ванбрачној заједници од априла 2002. године до 23.09.2005. године, када су склопиле брак, а потом у брачној заједници до фебруара 2012. године. Брак странака разведен је 05.11.2013. године. Странке имају заједничко дете, сина рођеног ... године. Тужени се јануара 2002. године запослио у ..., након чега је у ... изнајмио стан, који је заједно са тужиљом опремио и у коме су странке живеле. Тужиља је била запослена у „...“ у ... и на посао је путовала из Странке су јула 2004. године, од уштеђевине и новца добијеног на име зајма у висини од 6.000 евра, купиле стан у изградњи у ..., површине 39,40 м², за цену од 1.800.668,00 динара (противвредност око 25.000 евра), који стан су опремиле и издавале, а који стан је продат 23.11.2006. године за цену од 34.750 евра, од које је тужени на име провизије агенцији платио 900 евра. Новац добијен на име зајма ради куповине наведеног стана странке су вратиле од уштеђевине. Тужени је са банком 06.06.2007. године закључио уговор о кредиту за износ од 8.000 евра, који је током трајања заједнице странака враћен. Тужени је 15.08.2008. године закључио уговор о куповини стана у новоградњи у Улици ... број ...-..., површине 80,90 м², за цену од 4.2109.960,00 динара, што је са ПДВ-ом од 8%, противвредност 59.237,22 евра, који стан је касније укњижен на туженог. Цена за наведени стана исплаћена је од новца добијеног на име цене за стан који је продат 2006. године, средстава од кредита и уштеђевине. Стан су странке опремиле стварима, које су предмет захтева тужиље, такође од уштеђевине. Тужени је 30.08.2010. године закључио уговор о куповини гараже, површине 15,30 м², за цену од 661.800,00 динара (противвредност око 6.000 евра). У току трајања заједнице живота странака на име туженог је отворено више девизних рачуна, а у време престанка заједнице живота странака, фебруара 2012. године, на девизним рачунима је била уштеђевина у висини од 25.008,26 евра. Тужиља је била запослена у „...“ до 30.09.2006. године, када јој је престао радни однос, као технолошком вишку, а у периоду од 01.10.2006. године до 31.03.2007. године од Националне службе за запошљавање је остварила право на новчану накнаду у висини од 67.302,76 динара. Тужиља се поново запослила 21.09.2011. године, са месечном зарадом од 66.000,00 до 75.000,00 динара. По рођењу заједничког детета тужиља се старала о детету, а у току трајања заједнице живота странака водила је бригу о заједничком домаћинству. Током трајања заједнице живота странака тужени је све време радио у предузећу „...“ где је остваривао веома високе приходе, што на име зараде, што на име дневница за службена путовања, регреса за годишњи одмор и друго, а због пословних обавеза је често био на службеном путу. Након престанка заједнице живота странака, отац туженог је 23.12.2013. године закључио уговор о куповини стана површине 67 м² и гараже површине 22,70 м² у ..., за цену од 53.915 евра.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио захтев тужиље и утврдио да је тужиља сувласник са 1/2 дела на предметним покретним и непокретним стварима, применом члана 171. и 180. став 2. Породичног закона, јер је сматрао да су предметне покретне и непокретне ствари стечене током трајања

ванбрачне и брачне заједнице странака и да су удели странака подједнаки, с обзиром да тужени није доказао своје тврдње да је његов удео већи.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је потврдио првостепену пресуду у делу у коме је утврђено да је тужиља сувласник са 1/3 дела на предметним стварима, а преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован захтев тужиље у делу у коме је тужиља тражила да се утврди да је сувласник преко 1/3 до 1/2 дела на предметним стварима, применом члана 171., 177., 180. и 191. Породичног закона. Другостепени суд је сматрао да предметне ствари представљају заједничку имовину странака стечену током трајања ванбрачне и брачне заједнице странка од прихода странака, али да је допринос туженог у стицању истих већи од доприноса тужиље, с обзиром да тужиља није била запослена 5 година, да је у периоду када је била запослена њена зарада била далеко мања од зараде туженог, да је тужени поред врло високе зараде имао и друге приходе из рада и да је његов допринос далеко већи од доприноса тужиље и да је то странкама омогућило да за непуних 10 година заједничког живота стекну значајну имовину. При томе је другостепени суд сматрао да се допринос тужиље има вредновати и старањем о заједничком детету и вођењем послова у домаћинству странака, али да је заједничка имовина странака претежно резултат прихода туженог из радног односа, јер је у заједници странака имовина једино стицана од уштеђевине, која је резултат прихода од рада где је удео туженог далеко већи, да поред тога организација живота странака током читаве заједнице живота у ... лимитира допринос тужиље у вођењу послова у домаћинству, а тиме и допринос очувања вредности заједничке имовине и старању о имовини.

Основано се ревизијом тужиље указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Чланом 171. ставом 1. Породичног закона, прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину. Чланом 177. истог закона, прописано је да се деобом заједничке имовине, у смислу овог закона, сматра утврђивање сувласничког односно суповерилачког удела сваког супружника у заједничкој имовини. Чланом 180. ставом 1. истог закона, прописано је да ако супружници не могу да се споразумеју о деоби заједничке имовине, деобу заједничке имовине врши суд (судска деоба), ставом 2, да се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки, док је ставом 3. прописано да већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини, те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине. Чланом 191. ставом 1. истог закона, прописано је да имовина коју су ванбрачни партнери стекли радом у току трајања заједнице живота у ванбрачној заједници представља њихову заједничку имовину, док је ставом 2. истог члана прописано да на имовинске односе ванбрачних партнера сходно се примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника.

Према одредбама Породичног закона имовина коју су ванбрачни партнери стекли радом у току трајања заједнице живота у ванбрачној заједници, као и имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку, представља њихову заједничку имовину и претпоставља се да су удели у заједничкој имовини једнаки, док већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања

о имовини, као и других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине, али то мора и да докаже. Приходи из зараде су само један од критеријума код утврђивања удела у заједничкој имовини. Код утврђеног, да су странке од априла 2002. године до 23.09.2005. године живеле у ванбрачној заједници, а након тога у брачној заједници до фебруара 2012. године, да имају заједничко дете, које је рођено ... године, о коме се тужила старала, као и да је тужила у току трајања заједнице живота странака водила бригу о заједничком домаћинству, да тужила није била запослена за све време трајања ванбрачне, односно брачне заједнице, да је тужени све време био запослен, али да је често, због службених обавеза био одсутан и да су предметне ствари стечене током трајања њихове ванбрачне и брачне заједнице, то је правилан закључак првостепеног суда да су удели странака у заједничкој имовини једнаки, а да то што је тужени више зарађивао, да је то без утицаја на другачију одлуку, јер, приходи из зараде су само један од критеријума код утврђивања удела у заједничкој имовини, али не и једини. Наиме, од стране првостепеног суда правилно је вреднован допринос странака у стицању заједничке имовине, а допринос тужиле изражен је у стицању зараде, старању о заједничком детету и домаћинству и у обезбеђењу услова да тужени, због природе посла буде често одсутан, а тужени није доказао да је његов удео у стицању заједничке имовине већи. Стога се не може прихватити као правилан закључак другостепеног суда да је удео тужиле у стицању заједничке имовине 1/3 дела, са којих разлога су основани наводи ревизије тужиле о погрешној примени материјалног права.

С обзиром на то да је другостепени суд на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, Врховни касациони суд је преиначио другостепену одлуку и одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду, са којих разлога је одлучено као у ставу првом изреке, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Како је тужила у успела ревизијском поступку, то јој припада накнада трошкова спора које јој је досудио првостепени суд. Поред наведених трошкова, тужили припада и накнада трошкова ревизијског поступка и то на име састава ревизије у висини од 60.000,00 динара и на име судске таксе на ревизију и одлуку у висини од по 19.800,00 динара, што укупно износи 99.600,00 динара, сходно члану 153. и 154. ЗПП, Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи Закона о судским таксама.

На основу члана 165. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић